

Õiguskantsler

Võru Linnavalitsus
vlv@voru.ee

Teie nr

Meie 20.05.2026 nr 7-5/260762/2604283

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Parkmetsa raie Võru linnas

Austatud linnapea ja peadirektor

Õiguskantslerile esitatud avalduses juhiti tähelepanu, et Võru linn kavandab Lauluväljaku tänava piirkonnas üldplaneeringuga määratud haljasala ja parkmetsa maal aegjärgset raiet. Kavandatava raie ala kuulub Võru linnale. Teadaolevalt ei ole veel raiet alustatud.

Võru linn ega Keskkonnaamet ei kaasanud otsuse tegemisse kohalikke elanikke, hoolimata sellest et raiet soovitakse teha parkmetsas. Inimestega on arutatud raiega seonduvat alles pärast metsateatiste esitamist ja kinnitamist. Näib, et nii linn kui ka Keskkonnaamet käsitlevad kavandatavat raiet tavapärase metsa majandamisena, kuigi üldplaneeringu järgi on parkmets inimestele puhkamiseks ja virgestuseks mõeldud metsaala, millega kaitstakse külgnevaid alasid kahjuliku keskkonnamõju eest.

Puude raie võib olla teatud juhul paratamatu (nt ohutuse tagamiseks), samuti ei ole põhjust linnale ette heita metsa majandamise soovi üldiselt. Metsa tuleb aga majandada kooskõlas planeeringu ja metsaseadusega. Kui raiet kavandatakse kohas (nt parkmetsas), kus see tuleb inimestele ootamatult (arvestades piirkonna tavalist metsakasutust), siis peab hea halduse tava kohaselt kaasama ka puudutatud isikud ning neile selgitama, kuidas selline otsus on sisuliselt kooskõlas üldplaneeringuga. Kui kavandatav raie on planeeringuga kokkusobimatu, siis seda teha ei saa.

Asjaolud

Võru linn esitas ja sai 10. veebruaril 2026 kinnituse viiele metsateatisele kahel katastriüksustel (91901:014:0101 ja 91901:014:0095). Viie metsateatise kohaselt on lubatud aegjärgse raiega raiuda ligikaudu 2,5 hektari suuruselt alalt kokku 140 tihumeetrit puitu. Need katastriüksused asuvad alal, mis üldplaneeringu järgi on haljasala ja parkmetsa maa.

Võru linna üldplaneeringu järgi tuleb mõista haljasalade ja parkmetsa maana valdavalt linnalisele asulale iseloomulikke puhkuseks ja virgestuseks mõeldud looduslikke ja poollooduslikke metsaalasid või inimese rajatud haljasrajatiste alasid ning eriomase koosseisu ja struktuuriga metsaalasid või kõrghaljastusega ribasid, mille eesmärk on kaitsta külgnevaid alasid kahjuliku keskkonnamõju eest ([üldplaneeringu seletuskirja](#) p 3.15, lk 60).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Võru linn märkis õiguskantsleri saadetud järelepärimisele vastates, et linn on nimetatud kinnistutele tellinud metsamajandamiskavad. „Metsa taksaator on andnud hinnangu raiemahu osas ja puistu vanuselisest koosseisust lähtuvalt on valitud raieviisiks aegjärgne raie. Oleme koostamas hanget, kus oleme kirjeldanud ära raiemahuks, mitte üle 20% ja ainult kuivanud, vigastatud ja väheväärtuslikud puud. Need tegevused lähevad kokku üldplaneeringu mõistetega.“

Keskkonnaameti vastustest õiguskantsleri nõuniku päringutele ilmnas, et metsateatiseid kinnitas automaatsüsteem ning inimene otsustamisel ei osalenud. Põhjus on selles, et Võru linna üldplaneeringus ei ole haljasala ja parkmetsa maa kohta kehtestatud selgesõnalist metsa majandamise piirangut ega keeldu. Keskkonnaamet ei käsita metsa majandamise piirangu ega keeluna üldplaneeringus antud selgitust haljasala ja parkmetsa maa eesmärgi ja tähenduse kohta.

Keskkonnaamet märkis: „Metsaregistri andmetel ei ole tegemist maa-alaga, kus kehtiks üldplaneeringust tulenevad kitsendused. Kõik alad, millele on kohaliku omavalitsuse poolt üldplaneeringuga seatud kitsendused, peaksid olema kantud kaitsemetsade kaardikihile. Andmeid selles osas edastab kohalik omavalitsus ise. Kaardikihti haldab Maa- ja Ruumiamet.“

Valitud raieliik ja planeeringuga määratud ala eesmärk

Kui üldplaneeringu järgi on ala määratud haljasala ja parkmetsa maaks, kus inimesed saavad puhata ning mille üks ülesanne on ka säilitada kõrghaljastust või kaitsta külgnevaid alasid kahjuliku keskkonnamõju eest, siis tuleb raie sobivust hinnata eelkõige selle juhtotstarbest lähtudes.

Ka haljasala ja parkmetsa maal võib teha raiet, kuid mitte igasugust raiet. Sellisel alal võib näiteks eemaldada ohtlikke puid, teha sanitaarraiet, tagada liikumisteede ohutust, kujundada alusmetsa või puistut, avada vaateid või teha valikulist hooldust parkmetsa ökoloogilise ja puhkeväärtuse säilitamiseks. Sellise metsa hooldamiseks tehakse tavaliselt hooldusraiet.

Aegjärgne raie on üks turberaie liik (turberaie on omakorda uuendusraie alaliik). Selle eesmärk on metsa uuendada nii, et vana metsa ei raiuta maha korraga, vaid järkude kaupa, hajali ja mitme aasta jooksul (MS § 30). Nii luuakse uuele metsapõlvele valgus- ja kasvutingimused, säilitades samal ajal teatud ajaks vana puistu kaitsev mõju. Aegjärgne raie võimaldab metsal uueneda järkude kaupa ning võib vähendada järsku muutust metsa elustikus ja maastikupildis. Aegjärgne raie ei ole aga mõeldud metsa hooldamiseks. Selle õiguslik ja metsanduslik põhieesmärk on metsa uuendamine, mitte olemasoleva parkmetsa või haljasala säilitav hooldamine.

Seetõttu ei saa põhjendada haljasala ja parkmetsa maal aegjärgset raiet lihtsalt metsa hooldamisega, millele on viidanud Võru linn oma selgituses, mille kohaselt soovitakse raiuda ainult kuivanud, vigastatud ja väheväärtuslikud puud. Metsa majandamise ja uuendamise kavast (katastriüksus 91901:014:0101) ei ole näha, et raiealal oleks sanitaarraie üldse näidustatud.

Haljasala ja parkmetsa maa on planeeringu järgi puhkuseks ja virgestuseks mõeldud looduslik või poollooduslik metsaala. See ala ei täida oma ruumilist eesmärki, kui seda intensiivselt majandatakse. Haljasala ja parkmetsa maal ei saa aegjärgset raiet pidada iseenesest eesmärgipäraseks hooldusvõtteks. See võib olla lubatud üksnes juhul, kui on veenvalt näidatud, et raie aitab säilitada või taastada ala parkmetsa, puhke-, virgestus- või kaitsefunktsiooni.

Kui raie tegelik eesmärk on vana metsapõlve järkjärguline asendamine uuega, millele valitud raieviis viitab, tuleb linnal linnaelanikele selgelt põhjendada, miks on just selline raie kooskõlas planeeringus määratud haljasala ja parkmetsa funktsiooniga. Kui linn soovib tagada sellel alal ohutuse, siis saaks eesmärgi saavutada vähem intensiivse hooldusraie või üksikpuude eemaldamisega.

Ka juhul, kui planeeringus ei ole metsa raiumist selgesõnaliselt keelatud, tuleb selline metsa majandamise piirang haljasala ja parkmetsa olemusest. Intensiivse majandamise korral parkmets ju häviks ning see oleks vastuolus planeeringuga. Seetõttu oleks pidanud esitatud metsateatise kohta tegema otsuse inimene, kes oleks suutnud sisuliselt hinnata haljasala ja parkmetsa funktsiooni olemuslikku kokkusobivust soovitava raieviisi ja mahuga konkreetses kohas.

Praegusel juhul lasub vastutus nii Keskkonnaametil kui ka Võru linnal, kes on planeeringu kehtestaja ja ka raie kavandaja. Võru linn peab metsateatist esitades silmas pidama üldplaneeringu eesmärki ja lähtuma sellest sisuliselt, sest tema valvab ühtlasi planeeringu täitmise üle. Metsateatist esitades tuleb linnal tagada, et see oleks kooskõlas planeeringuga, mis tähendab, et mõnes piirkonnas tuleb säilitada kõrghaljastus ja metsa väärtus puhkamise kohana. Keskkonnaamet peab samuti silmas pidama planeeringust lähtuvaid sisulisi piiranguid. Kui kavandatav raie on planeeringuga kokkusobimatu, siis soovitud kujul metsateatist automaatsüsteemis kinnitada ei saa.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: avaldaja (isikuandmeteta)